

Tekniska stödttjänsters budget 2020

653/02.02.00/2019

Stadsstyrelsens sektion för tekniska stödttjänster 18.09.2019 § 112

Beredare Samhällsingenjör Matias Jensén, tfn 044 358 5724
Föredragande Samhällsingenjör Matias Jensén, tfn 044 358 5724
fornamn.efternamn@pargas.fi

Allmänt om budgeten och budgetprocessen för 2020

Stadens resultat för år 2018 blev negativt och staden har för år 2019 budgeterat ett minusresultat, som nu p.g.a. prognosticerat skattebortfall och överskridningsrisker förväntas bli ännu mycket större. Det är därför oerhört viktigt att göra en balanserad budget för det kommande budgetåret samt planeåren 2021-2022. Stadens finansieringsmöjligheter har blivit stramare då statsandelarna och skatteintäkter inte växer i takt med stadens kostnader. År 2019 har dessutom förorsakat ett bortfall av skatteinkomsterna på ca 1,4 miljoner euro i och med problemen i det nationella elektroniska registret kring inkomstskatterna. Detta problem har staten lovat åtgärda och kompensera med återbetalning av skatteinkomster under 2020. Även under 2019 har statsandelarna inte motsvarat de budgeterade och beräknas bli ca 100 000 euro mindre. Under 2019 har det funnits stora utmaningar i att klara den givna ramen inom social- och hälsovårdsavdelningen.

Utgångspunkten i budgetramen 2020 är att göra en budget som är i balans och som visar ett positivt resultat.

I uppgörandet av budgetramen har man utgått från att verksamhetskostnaderna och -inkomsterna anpassas till de förväntade skatte- och statsandelsinkomsterna så att ackumulerade underskott/överskott täcks under planeperioden. Beräkningarna för ramen utgår från oförändrad skatteprocentsats för den kommunala inkomstskatten och för fastighetsskatten under det kommande budgetåret.

Enligt de preliminära uppskattningarna kommer både skatteinkomsterna och statsandelarna att ha en positiv utveckling under år 2020. Prognosen för skatteinkomsterna 2020 har en betydande höjning på hela 6,1 %, vilket utgör 71,6 miljoner euro. Prognosen för skatteinkomsternas utveckling 2021 och 2022 är betydligt lägre än 2020. År 2021 har vi enbart en ökning på ca 500 000 euro att vänta. Enligt prognosen från Kommunförbundet daterad 19.8.2019 kommer staden att erhålla 31 143 322 euro i statsandelar 2020. Det som bokförs som statsandelar är 25 098 083 euro, sedan en kompensation för skattebortfall 2019 (skilt moment) 6 045 239 euro. Vilket är en höjning på hela 11 % från 2019 (28 059 156 euro).

Budgetramen som utgår ifrån kostnadsänkningar både angående personalkostnader och köp av tjänster utmanar verksamheterna. För tillfället finns inte några nationella lönehöjningsavtal att tillgå. Som grund vid uppgörande av budgetramen har varit den prognostiserade kostnadsutvecklingen för hela året 2019. De uppskattade skatteinkomsterna och statsandelarna möjliggör en maximal höjning med 0,8 % under 2020 beträffande personalkostnader och 0,6 % av köptjänsterna. Inflationen prognostiseras vara 1,2 % 2019 och för budgetåret 2020 1,4 %.

Årsbidraget skall i en balanserad kommunal ekonomi räcka till för att täcka investeringskostnaderna. Investeringskostnader utöver detta måste lånefinansieras. Nivån för investeringarna under planeringsperioden kan ifall driften uppnår ramen vara maximalt mellan 4 och 5 miljoner euro per år. Staden eftersträvar under planperioden att självfinansiera sina investeringar och investeringarna måste därmed anpassas till en sådan nivå.

Inom staden finns det behov av att se över taxor och avgifter för att kunna svara med ökade verksamhetsinkomster i motsvarande takt som verksamhetsutgifterna ökar.

Behovet av kostnadskontroll och nya kostnadseffektivare lösningar är stort för alla enheter. För att lyckas krävs det en beredskap hos hela organisationen att vidta åtgärder som har en permanent inverkan på kostnaderna i staden. Målsättningen kan nås via åtgärder som förbättrar produktiviteten, effektiviteten eller verkningfullheten i vår service. Processutveckling, ändringar i arbetsuppgifter och effektiv upphandling skall användas för att hålla kostnaderna under kontroll. Det kommer oundvikligen också att krävas åtgärder som i någon mån försämrar tillgången till service.

Budgetramen ger för budgetåret 2020 ett plusresultat på 945 000 euro och ett årsbidrag på ca 5,7 miljoner euro.

Ramarna är bindande för budgetåret för varje avdelning på verksamhetsbidragsnivå samt för verksamhetsbidrag sammanlagt. För ekonomiplanen (åren 2021-2022) är ramarna bindande för nettoutgifterna sammanlagt samt riktgivande för avdelningens nettoutgifter. Ramarna innefattar de interna kostnaderna och inkomsterna och även interna hyror på en nivå som motsvarar 2019 års kostnadsnivå. Hyror påverkar inte stadens verksamhetsbidrag men inverkan på avdelnings- och enhetsnivå är väsentlig. Vid det här läget kan och får eventuella besparingar i interna hyror absolut inte användas till övriga ändamål i verksamheten. Det skall dock noteras att större investeringar i byggnader kommer framöver att öka klart enheternas driftskostnader.

Budgeringsprocessen beskrivs i budget- och ekonomiplansschemat som är planerat som stöd till att budgetarbetet skulle leda till en godtagbar budget och ekonomiplan.

Avdelningscheferna/Sektorcheferna svarar i första hand för förslaget till sin avdelnings/sectors budget och ekonomiplan. Budgetering skall göras per

kostnadsställe och konto/kostnadsslag inom respektive organisationsplan så att de givna ramarna inte överskrids.

Tekniska stödtjänster

Teknisk förvaltning

Huvuddelen av budgeten består av brand och räddning som är en tjänst från Åbo stad. Gemensamma kanslifunktioner för tekniska stödtjänster finns alla budgeterade under teknisk förvaltning.

Teknikenheten

Till teknikens ansvar och uppgifter hör allmänna grönområden och parker, underhåll av idrottsanläggningar, Parfix, gator och allmänna utrymmen, uthyrnings- och gästhamnsbryggor och kajer, gatubelysning, hantering av dagvatten och simstränder.

Gator och allmänna områden samt gatubelysning

Stadens gatunät omfattar ca 160 km gator och leder för fotgängare och cyklister. Dessa allmänna gator lyder under stadens ansvar att underhålla och renhålla. Underhållet sköts både i egen regi och som köptjänster. Till gatunätet hör också två broar avsedda för fordonstrafik, samt tre broar för fotgängare och cyklister. Ytbeläggningen har i undersökningar konstaterats sliten och föråldrad och stadens saknar ett ytbelägningsprogram. Likaså har broarna för fordonstrafik konstaterats vara i behov av grundreparationer och förnyande, vilket betyder att reparationsskulden för att hålla gatunätet i skick är kraftigt växande. Till stadens belysningsnät hör ca 4200 belysningspunkter, vilket består av gatu- och vägbelysning, parkbelysning, belysning av leder för fotgängare och cyklister, samt spånbanor och motionsspår. Majoriteten av dessa finns inom detaljplaneområden. Belysningen har under senaste åren sanerats och byts ut till energieffektiva led-armaturer. Tyngdpunkten har legat på gamla kvicksilverarmaturer i centrumområdena. Gamla kvicksilverarmaturer finns ännu utanför centrumområdena och vid några motionsbanor och deras antal uppgår till ca 400 belysningspunkter.

Parker och grönområden samt idrottsanläggningar

När det gäller anläggning och underhåll av parker och allmänna områden hänför sig de viktigaste lagstadgade skyldigheterna till officiella lekplatser, badstränder och att hålla en begravningsplats för smådjur. Staden är med stöd av konsument säkerhetslagen (22.7.2011/920) i egenskap av tjänsteleverantör skyldig att särskilt tillse, bland annat med hjälp av planerade regelbundna kontroller, att dessa är i skick, uppfyller normerna, är säkra och fungerar. Därtill har staden en lagstadgad skyldighet att hålla parkerna och de allmänna områdena i sådant skick som området användnings syfte kräver och att hålla dem säkra och rena (lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden, 31.8.1978/669), vilket betyder att bland annat träd och andra levande element också skall skötas med tanke på säkerhet. Att tömma skräpkorgarna hör också till dessa uppgifter. Om begraving av smådjur föreskrivs däremot i hälsoskyddslagen (19.8.1994/763). Enligt lagen skall kommunen för begraving och destruktion av döda djur anvisa en sådan plats eller metod att sanitär olägenhet inte uppkommer.

Områdenas användningsändamål styrs av detaljplaner. Tyngdpunkterna för skötsel av parker och allmänna områden har dessutom slagits fast i skötselklassificeringen för grönområdena i centrum (skötselklasserna för kommunområdena i skärgården är inte godkända ännu): verksamheten skall fokuseras på parker och grönområden längs med Sundet från gästhamnen ända fram till Sundsbron. Det är inte ändamålsenligt att ändra skötselklassificeringen varje år, utan parkerna och de allmänna områdena måste kunna förvaltas på ett mer systematiskt sätt. En långtidsutmaning i strävan efter att stärka det systematiska förhållningssättet är att vårt parkregister bara är i startgroparna. Då vi inte vet hur mycket tillgångar vi har (levande vegetation, konstruktioner, anläggningar, möbler) och i vilket skick de är, är det omöjligt att göra klara handlingsplaner.

I år har verksamheten varit fokuserad på att utveckla säkerhetskontroller av lekparken och att utifrån dessa bygga upp en handlingsplan inom ramen för budgeten. Reparationsskulden är stor och därför har fokus hittills legat på att ta bort och reparera farliga redskap. Det blir väldigt lite medel kvar till nya redskap. Under nästa år har det planerats att göra reparationer och förbättringar i enlighet med bestämmelserna, men de senaste budgetplanerna medger inte inköp av nya lekredskap i stället för dem som tagits bort.

I år har ett antal parkarbetare haft längre och/eller upprepade sjukskrivningar, vilket medfört sina utmaningar. Nedskrivningarna i löneanslagen för säsongsarbetare gjorde att skötselnivån sjönk, vilket syntes särskilt tydligt såväl på försommaren som nu på hösten. Också kommentarerna från stadsbor sätter press på de anställda. Dessa accentueras särskilt mot bakgrund av vad handlingsplanen i stadens strategi innebär för verksamheten. Tekniska enheten är där starkt representerad i flera av handlingarna. Dessa är bland annat *Aktivare fritid i en grönare stad*: 2. Aktiverande samlingsplatser, 3. Vi planerar grönområden och bevarar närskogsområden; *Mera stadskänsla*: 1. Välkommen till Skärgårdsstaden Pargas, 7. Ett centrum för människor i alla åldrar, 8. Centrum kännetecknas av hög kvalitet på miljön, och 9. Sundet – livet flyter lugnare och skönare här.

Också när det gäller **idrottsanläggningar** regleras skyldigheterna av konsument säkerhetslagen. Bland annat är ishallens tomgång en utmaning. Målet är att erbjuda möjlighet till skridskoåkning för allmänheten under de tider hallen inte är bokad för spel. På detta sätt kan behovet av att frysa utomhusplaner minskas. Också personalfrågorna hör till utmaningarna. Å andra sidan har frågan med avtal med olika föreningar om underhåll av lokala idrottsanläggningar, om bland annat frysning av planer, tagit ett steg framåt, men avtalen måste ännu ses över och harmoniseras.

Parfix

Parfix har fungerat i snart två år, vilket innebär bättre kännedom och erfarenhet av verksamheten. Det finns ett uppenbart behov inom alla sektorer av personer som kan göra lite av varje. Kanske det som i tiderna sköttes av en eller flera gårdskarlar. Transporter av alla de slag inom staden förekommer så gott som varje vecka. Socialen beställer transporter till sina kunder. Snickrande och

reparerande hör till vardagen. T.o.m. en bostadsreovering finns bland uppdrag som slutförts.

Inom Parfix-verksamheten utförs uppgifter som hör till stadens normala verksamhet som t.ex. renhållning och underhåll av lekutrustning. Arbetsfältet finns inom hela Pargas och Parfix gör i snitt en resa till skärgården per vecka. De snabba uttryckningarna har dock inte glömts bort och det kommer fortsättningsvis in önskemål från allmänheten.

Det som i början var huvudmålsättningen, dvs. att snabbt rycka ut och fixa, fick snabbt värderas om och vi kunde konstatera att vi har två huvudsakliga uppgifter. Att rycka ut och att sysselsätta. Dessa två är beroende av varandra men tyngdpunkten faller allt mera över på sysselsättning och speciellt i form av rehabilitering. Trycket från socialen och TE-byrån har varit stort det senaste året och visar inga tecken på att minska.

Utmaningarna ligger i att bedriva verksamheten i fungerande och goda verkstadsutrymmen, kunna bemöta de sysselsattas behov och förväntningar, erbjuda meningsfull verksamhet och arbetsuppgifter och stöda dessa personer i arbetet och i den rehabiliterande verksamheten. Möjligheter till att erbjuda sysselsättning med lönestöd eller möjligheter till läroavtal bör utredas.

Dagvatten

Ansvar för dagvattenhanteringen är överförd i sin helhet på staden. Till dagvattensystemet hör hanteringen av dagvattnen som leds både i öppna diken och rörnät. Under hösten 2019 föreslås att verkningssområden för hanteringen av dagvatten godkänns och likaså dagvattavgifter för hanteringen av dagvatten införs. Inkomsterna beräknas utgöra ca 120 000 €.

Gästhamnar och uthyrningsbryggor

Staden har gästhamnar i Pargas, Nagu, Houtskär och Iniö. Dessa drivs av företagare. Gästhamnarna är 4 till antalet. Till stadens ansvar hör underhållet av kajer, bryggor, fastigheter och allmänna områden. Dessa hamnar har under de senaste tio åren sanerats och förnyats och näst i tur står Nagu gästhamn som förnyas under 2019-2020. Planeringen av saneringen av Pargas gästhamn inleds hösten 2019.

Staden har ca 500 uthyrningsplatser vilka hyrs ut på årsnivå. Storleken på dessa hamnar varierar från några båtplatser till över 100 båtplatser per hamn. Förutom dessa ansvarar staden för allmänna båtplatser, främst i Pargas och Nagu. Dessa platser är avsedda för dagsbesökare.

Fastigheter

Att förtäta fastighetsmassan är det enda beaktansvärda sättet att som en helhet, utan extra finansiering, bevara förutsättningarna för stadens fastigheter att fungera som verksamhetslokaler för stadens serviceverksamhet. Byggnaderna är indelade i kategorier för att det skall vara lättare att rikta reoveringarna rätt och bedöma det verkliga utrymmesbehovet.

Reparationssskulden är fortfarande för stor i förhållande till den ekonomiska bärkraften. Den stora reparationssskulden syns i form av begränsningar i

användningen av byggnader. Fastigheterna Paraisten lukio, Sunnanbergs skola, Skräbbölebaracken och Träsk skola har tagits ur bruk under det innevarande budgetåret. Fastigheterna är stängda och har grundvärme på. De har överförts till lokalbanken.

Dessa ändringar minskar driftsbudgeten med 133 000 € och det totala hyresbeloppet med 294 000 €. Renoveringen av daghemmet Karusellen minskar likaså inkomsterna för 2020. Kostnaderna för lokalbanken ökar med 62 000 €.

Via lokalbanken kan antingen användaren hitta lokaler som den behöver för sin verksamhet eller fastighetssidan hyra ut lokaler till externa användare, men det måste tillses att byggnaderna är sunda.

Situationer med problem med inomhusluften har mångdubblats i antal under en tidsperiod på 2-3 år. Att åtgärda problematiken kräver en betydande årsverkesresurs så att projekten kan genomföras på ett bra sätt.

Kosthåll

Kosthållets à-priser för måltider ökar med 2 % och den interna kostnadsnivån ökar i motsvarande mån. För att den fastställda kvalitetsnivån skall kunna uppnås krävs det uppföljning och samarbete med leverantören. Målet för budgetåret är att skapa ett förmånligt, men samtidigt övergripande koncept med kvalitetskontroll för att man skall kunna ingripa vid avvikelser i kvaliteten.

Städning

Köp av städtjänster skall konkurrensutsättas senast 9.10. Höjningen från den nuvarande prisnivån beräknas bli 7,5 %. Därtill blir städningen i egen regi dyrare på grund av löneförhöjningar. De byggnader som tas ur bruk inverkar sänkande på prisbildningen, medan sjöfartshuset har en höjande inverkan. Dessa tillsammans medför att kostnaderna för städningen ökar med +2,3 %. Ett centralt mål för budgetåret är att med det nya avtalet få städtjänster med bra kvalitet.

Vattentjänster

Vattentjänstverket har verksamhetsområden i kommunområdena Pargas, Nagu, Korpo och Houtskär med egna vatten- och avloppsreningsverk vid respektive verkningsområde. I Pargas levererar TSV Oy hushållsvattnet. Under de senaste åren har man omorganiserat och automatiserat verksamheten, samtidigt som stora saneringar på vatten- och avloppsnätet gjorts för att öka driftsäkerheten och minska på läckaget. Ekonomiskt har vattentjänster arbetat hårt för att förbättra ekonomin och bli självbärande, vilket de senaste boksluten för vattentjänster bekräftat. Under hösten fortsätter utredningsarbetet kring att eventuellt bolagisera vattentjänstverket till ett eget kommunalt ägt bolag.

Investeringar 2020

Under 2020 planeras investeringarna utgående från att projektet kring saneringen och tillbyggnaden av skolcentrum förverkligas åren 2021 och 2022. Nettoanslaget för investeringarna år 2020 kan max utgöra 4,7 M€. Under 2020 planeras planeringen av skolcentrum påbörjas, Träsk skolas verksamhetsutrymmen förverkligas, daghemmet Karusellen saneras och Utö skola saneras. Dessa fyra projekt har av bildningsavdelningen lyfts fram som

viktiga objekt.

Social- och hälsovårdens investeringar: Tyngdpunkten ligger på att i begränsad utsträckning göra handikappanpassningar i konstruktioner och genomföra projekt som ökar säkerheten.

Förnyandet av gästhamnen i Nagu färdigställs under våren 2020 och Vapparvägens affärskvarter (ny anslutning, gata, allmän parkering och småbåtshamn) färdigställs. Strandkanten vid Kyrkgropen färdigställs enligt plan. Inom socialsidan förverkligas några projekt som lyfts fram.

För vattentjänsters del färdigställs utbyggnaden av avloppsreningsverket i Norrby, vilket möjliggör att vattentjänsters personal kan arbeta utgående från denna adress. Saneringar av vatten- och avloppsledningarna fortsätter och effektivisering av reningen i enlighet med tillståndskraven för reningsverket i Pargas genomförs.

Förutom investeringarna ovan finns behov av att reservera medel för eventuella markköp och stadens andel i utbyggnaden av fibernätet på glesbygden. Dessa investeringar sorterar inte under sektionen för tekniska stödtjänster.

Utgående från första budgetdiskussionen med stadsdirektören och ekonomichefen angående 2020 års investeringar ligger förslaget till investeringar på ca 5 M€.

Förslag till drift- och investeringsbudget för tekniska stödtjänster presenteras för sektionen 9.10.2019.

Kompletterande material

Budgetram för Pargas stad 2020
Budget- och ekonomischema
Budgettidtabell 2020
Nagunämndens förslag till investeringar 2020-2022
Bildningsnämndens förslag till investeringar

Förslag

Stadsdirektören och ekonomichefen är inbjudna att diskutera och informera sektionen om budgetarbetet.

Sektionen tar del av informationen och beslutar att tyngdpunkt i budgeten för tekniska stödtjänster bör i första hand ligga på den lagstadgade verksamheten och driftmedel skall disponeras så att denna verksamhet kan upprätthållas och utvecklas utgående från givna budgetramar och verkliga behov.

Verksamhetsutrymmen och byggnader skall vara i effektiv användning och byggnader som inte längre används skall avyttras. Tyngdpunkten i skötseln av allmänna grönområden som staden besitter skall ligga på centrala områden och följa fastslagna skötselklasser, samt arbetet med att sanera lekparkerna utgår från de planer som sektionen godkänt. Under året bör ett ytbeläggningsprogram antas och medel för förnyande av ytbeläggningen av stadens allmänna gator prioriteras inom ramen för given budgetram. Programmet över principerna för sanering av gatubelysningen följs upp och förverkligas inom budgetramarna för verksamheten. Uthyrningsverksamheten av båtplatser vid mindre bryggor och

hamnar överlåts på privata aktörer och tyngdpunkten i verksamheten ligger på besöksbryggor i centrum. Arbetsprocesserna inom avdelningen följs upp, uppgiftsbeskrivningarna ses över och implementeras i verksamheten.

Beslut

Ekonomichefen och stadsdirektören gav en översiktspresentation över stadens ekonomiska läge och budgetsituation.

Därefter presenterade enhetscheferna tillsammans med ansvarspersonal för parker och allmänna grönområden, Parfix, samt gator och allmänna områden, tyngdpunkter och utmaningar för ansvarsområdena teknisk förvaltning, fastigheter, lokalbank, servicetjänster, teknik enhet och vattentjänster.

Antecknades att sektionen tog del av informationen och gav tjänstemännen i uppgift att vid uppgörandet av budgeten beakta tyngdpunkterna i enlighet med beslutsförslaget.
